

o|ay
lar
yogfn

BHKRnik TEKE BASKI VRPIVOR

Türkiye Elektrik Kurumu'nun CEAS İmtiyaz Kararnamesi aleyhine açtığı davayı geri alması için, kurum üzerindeki baskı girişimleri üzerine Odamız bir basın açıklaması yaptı. Açıklamada şöyle denildi:

Ülkemizde sermaye iktidarlarınınca yıllardır izlenmekte olan dışa bağımlı ve çarpık enerji politikası MC döneminde de aynı şekilde sürdürülmektedir. Bu politika gerek yeni üretim ünitelerinin seçiminde, gerekse ülkemizde elektrik enerjisi üretim, iletim ve dağıtımının yönetilmesinde açık bir şekilde görülmüştür. Son ve somut örnek 18 Mart 1976'da yayınlanan Çukurova Elektrik A.Ş.'nin imtiyazlarını genişleten kararnamedir. Bilindiği gibi 25 Ekim 1970 yılında yürürlüğe giren bir yasayla TEK kurulmuş, ülkemizdeki elektrik enerjisi üretim, iletim, dağıtım ve satış işleri bu kuruluşa verilmişti. TEK yasasında ayrıca imtiyaz süreleri sonunda imtiyazlı şirketlerin TEK'e devri de öngörülmüştü. Bu

durumda 18 Mart 1976 imtiyazı genişletme irararnamesi TEK yasasına aykırı olduğu gibi, bir geriye dönüş niteliği de taşımaktadır.

Odamız bu konuda ayrıntılı çalışmalar yaparak basın yoluyla konunun kamuya açıklanmasını sağlamıştır. Ayrıca birçok parlamentere ve konuya taraf olanlarla temas ederek kararnamenin iptali yönünde temaslarda bulunmuştur.

TEK ve ilgili belediyeler Danıştaya başvurarak söz konusu 18 Mart 1976 kararnamesinin iptali için bir süre önce dava açmışlardır. Danıştay Dava Daireleri Genel Kurulu konuyu inceleyerek 17 Aralık 1976 günü imtiyaz sözleşmeleri ile ilgili olarak yürütmeyi durdurma kararı almış bunu ilgili taraflara tebliğ etmiştir. Ayrıca Enerji Bakanlığında konuyla ilgili mütalaa istenmiştir. Gelen mütalaaı inceleyen Danıştay bu kez yürütmeyi durdurma kararını dava sonuna kadar uzatmıştır.

Danıştayda dava bu şekilde sürerken TEK ve Bakanlık arasında gerginlik artmıştır. TEK'e davayı geri alması için çeşitli Kanallardan baskı yapıldığı Odamızca da gözlenmektedir. Danıştay in TEK yasasının özüne uygun olarak aldığı bu kararın sonuca ulaşmasını engellemek amacıyla TEK'e yapılan yasadışı baskı ve girişimlerin karşısında olduğumuzu kamuoyuna duyururuz.

bir yayın

TÜRKİYE'DE ELEKTRİK ENERJİSİ SORUNU VE AYRICALIKLI ŞİRKETLER

Geçtiğimiz ay içerisinde Odamızca "Türkiye'de Elektrik Enerjisi ve Ayrıcalıklı Şirketler Sorunu" başlıklı bir kitap yayımlanmıştır.

Ayrıcalıklı şirketlere ilişkin olarak bugüne kadar çıkarılan yasaların, kurulan şirketlerin tarihçesinin incelendiği ve yabancı ülkelerdeki uygulamalarla karşılaştırmaların yapıldığı kitapta, Çukurova Elektrik A.Ş. de ayrıntılı olarak incelenmiştir.

Kitap, elektrik üretim iletim ve dağıtımının tek bir kuruluş elinde toplanmasının ve bu faaliyetlerin merkezî bir planla yapılmasının gerekliliğini vurgulamakta, Çukurova Elektrik A.Ş.'ne haksız olarak verilen ayrıcalıkları açık ve ayrıntılı bir şekilde anlatarak kamuoyunun ve yetkililerin dikkatini konuya çekmektedir.

(TMMOB Elektrik Mühendisleri Odası Yayını, No.20, 38 Sayfa, Fiyatı 7,5 TL)

ANTALYA'DA NÜKLEER SANTRAL KURULACAK

Yılda 4 milyar kilovatsaat'm üzerinde enerji üretecek olan Türkiye'nin ilk nükleer enerji santrali, Antalya'nın Serik ilçesi yakınlarında kurulacaktır.

600 megavat gücünde olacak Türkiye'nin ilk nükleer enerji santralının temeli 1977 yılında atılacak, 1984 yılında da hizmete girecek. Yetkililerin verdiği bilgilere göre, bunu birkaç yıl arayla kurulacak diğer nükleer enerji santralleri izleyecektir.

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı yetkilileri, Türkiye'de kurulacak ilk nükleer enerji santrallerinin ön çalışmaları ile fizibilite etüdlerinin tamamlanmış belirtmiştir. Verilen bilgilere göre, 1975 yılında proje ihale ve kuruluş safhasında işbirliği yapmak amacıyla üç İsviçre ve bir de Fransız firmasından oluşan müşavirlik mühendislik grubuyla anlaşma yapılmış ve ihale şartnamesi de hazırlanmıştır.

"ÖZ KAYNAKLARIMIZ EN VERİMLİ BİÇİMDE KULLANILMAZKEN, TÜMÜYLE DIŞA BAĞIMLI NÜKLEER SANTRALLARIN ÜLKEMİZİN ENERJİ İHTİYACINI KARŞILAMAK ÜZERE TEMEL KAYNAK SAYILMASI YANLIŞTIR"

Türkiye'nin ilk nükleer santralinin kurulacağına ilişkin haberler üzerine, Elektrik Mühendisleri Odası İstanbul Şubesi, ülkemizde nükleer santrallerin kurulmasına ilişkin görüşlerini bir basın açıklamasıyla kamuoyuna duyurdu. Açıklamada şu görüşlere yer verildi:

"İleri teknolojiye sahip ve enerji üretimi için giderek öz kaynaklarını tüketmiş ülkelerde gelecekteki elektrik enerjisi sorununa bir çözüm olarak görülen nükleer santrallerin bugün için çok sayıda uygulaması vardır. Nükleer artıkların insan sağlığına zararlı yan etkileri ve çözüm yolları halen dünya kamuoyunda ve teknik düzeyde tartışılmaktadır.

Yapılan planlamalar ülkemizin enerji talebinin 2000 yıllarına kadar, bilinen öz kaynaklarla karşılanma olanağının bulunduğunu göstermektedir. Türkiye bugün hidrolik enerji potansiyeli açısından Avrupa'da üçüncü sıradadır. Buna karşılık bu potansiyelden yararlanma oranı ancak Keban'ın 1975 yılında devreye girmesi ile yüzde 3,5'tan yüzde 10'a çıkmıştır. Bilinen linyit rezervlerinin büyük bir kısmı özel sektör elinde kâr amacına yönelik sorumsuzca harcanmaktadır. Rezervlerin araştırılması yetersizdir. Büttün bu kaynaklar verimli bir şekilde kullanılmazken, teknolojisi her geçen gün gelişerek daha ekonomik boyutlar kazanan nükleer santraller, ülkemiz için bugün teknolojisi ve girdisi ile dışa bağımlı bir yapıya sahiptir.

Acil hayati bir öneme sahipmiş gibi, enerji üretimi için bu santrallerin hemen kurulmasını isteyenler, ileri ve ekonomik bağımlılığı olmayan ülkelerin bile kendi öz kaynaklarını kullanarak, nükleer santraller teknolojilerini ve gelişimini izleyerek, en ekonomik olanak-

ları araştırır durumda olduklarını görmezlikten gelmektedirler.

Odamızın nükleer santraller konusundaki bu görüşleri bu santraller hiç kurulmamalıdır anlamına gelmez. Ancak, öz kaynaklarımız bütün rezervleri ile birlikte kapasiteleri saptanıp en verimli ve sonuna kadar kullanılmadan, nükleer santrallerin, bugünkü aşamada ülkemiz için enerji ihtiyacının karşılanması açısından temel alınması yanlıştır."

SİSAG GREVİ BAŞARIYA ULAŞTI

SİSAG grevi, 27 Ocak 1977 günü SİSAG çalışanlarının zaferi ile sona erdi. Sosyal-İş Sendikası'na üye SİSAG teknik elemanlarının 5 Ekim 1976'da başlattıkları grevin gelişimine ilişkin ayrıntılı haberler geçmiş sayılarımızda yer almıştı. Bakanlar Kurulunun "milli güvenlik" gerekçesiyle grevi erteleyen kararını Danıştay'ın iptal etmesinden sonra, SİSAG yöneticileri, Hacettepe Vakfı yönetimi tarafından değiştirildi ve grevin 111.gününde toplu iş sözleşmesi imzalandı.

Toplu sözleşmenin getirdiği ekonomik kazanımların yanı sıra, örgütlenme sırasında işten çıkarılan 9 işçinin işten çıkarılmamış gibi işlem görmesi, bir suçtan dolayı işten çıkarma yetkisinin yalnızca disiplin kurulunda olması gibi güvenceler de önem taşıyor.

SİSAG direnişçilerinin başarısında, toplu sözleşmeyle kazanılan ekonomik haklar ve güven-celerin ötesinde vurgulanması gereken asıl önemli nokta, teknik elemanların bu boyuttaki zorlu bir grevi sonuçlandırabilmiş olmaları. Gerek sendikal haklara sahip oldukları halde örgütsüzlük yüzünden bu hakları kullanamayan, gerekse henüz bu sendikal haklara kavuşmanın mücadelesini vermekte olan teknik elemanlar için SİSAG başarısı, olumlu bir deneyim niteliği taşıyor.

200 BİN KAMU GÖREVLİSİ TEK ÇATI ALTINDA BİRLEŞİYOR

Tüm Öğretmenler Birleşme ve Dayanışma Derneği (TÖB-DER), Tüm Memurlar Birleşme ve Dayanışma Derneği (TÜM-DER), Tüm Sağlık Personeli Dayanışma Derneği (TÜS-DER) ve Tüm Teknik Elemanlar Derneği (TÜTED)'in başkanlar düzeyinde yaptığı ilk toplantıda birleşmenin ilkeleri ve ortaya çıkan sorunlar gözden geçirilmiş ve federasyon konusunu görüşmek üzere bir teknik komite kurulması kararlaştırılmıştır.

Her dernekten ikişer kişiden oluşan teknik komite, çalışmalarını sırasında, işçi-memur ayrımı konusundaki son gelişmelerin yarattığı sorunları, iş kolları yönetmeliğinin değerlendirilmesini ve kamu personelinin sendikal haklara kavuşması yolunda sürdürülen uğraşının yasal ve teknik yönlerini ele alacak ve bir ön rapor hazırlayacaktır.

Üye sayısı 200 bine yaklaşan dört demokratik kitle örgütü federasyon halinde birleşmek için görüşmelere başlamıştır.

TÖB-DER Genel Başkanı Gültekin Gazioglu'ndan gelen tek bir federasyon altında toplanma çağrısı grevli, toplu sözleşmeli sendikal hakların sağlanması yolunda bir aşama olarak nitelendirilmiştir.

BİR ÜYEMİZ SALDIRIYA UĞRADI

İskenderun Demir Çelik Fabrikaları elektrik bakım onarım mühendisi, üyemiz Metin Durusoy 11 Aralık 1977 gecesi evine dönerken sayıları onbeşi bulan bir grup faşistin saldırısına uğradı.

Çevrenin تنها olmasından yararlanan saldırganlar Durusoy'un yolunu keserek ellerindeki demirlerle vurmaya başladılar. Saldırıların üyemizin sığındığı dükkanda da sürdüren bu kişiler çevreden yetişenler tarafından engellendiler. Durusoy 10 günlük hastane raporu aldı ve saldırganların yakalanması için savcılığa başvurdu.

ÖĞRENİM KURUMLARINA YÖNELEN BAŞKILAR ve ÖĞRETİM ÜYELERİNE DÜŞEN GÖREV

Yeni yıla ülkemiz faşist saldırıların daha da yoğunlaştığı bir ortamda girdi. Gün geçiyor ki ilerici, devrimci üniversite öğrencilerinden bir ikisi öldürülmesin. Cerrahpaşa Tıp Fakültesi'nden iki stajyer doktor öğrencinin pusu kurularak öldürülmeleri ve İTÜ İnşaat Fakültesi son sınıf öğrencisi, Teknik-Güç Dergisi yazı işleri müdürü Zeki Erginbay'ın önce kaçırılıp sonra işkence edilerek hunharca katledilmesi cinayet halkalarının sonuncuları. Can güvenliği ve öğrenim özgürlüğü ortadan kalktı. Yüksek öğrenimdeki öğrencilerin çok büyük çoğunluğu ders yapamaz durumdalar.

MC'nin üniversitelerin açık tutulması ama eğitimin yapılamamasını amaçladığını gösteren birçok belirti var. Ülkü Ocakları yöneticilerinin ve MHP'nin sürekli olarak üniversitelerin kapalı kalmalarının getirdiği her türlü kayıptan üniversite yöneticilerini sorumlu tutan demeçleri bu belirtilerin en belirginini. Bir de, eğitimini uzunca bir süredir kesintisiz sürdürebilen ODTÜ'yu açmazlara sürüklemeye girişimini eklemek gerekli. Rektör İlgaz Alyanak'ın yasalara aykırı olarak Mütevelli Heyetince görevinden alınması üniversitenin karışmasını ve burada da eğitimin tümüyle aksamasını amaçlıyordu. 5u oyuna gelinmedi.

Şimdi, özellikle Ankara Üniversitesi Senatosunun hükümete, üniversite olaylarına ilişkin olarak verdiği muhtıranın ar-

dından gelinen durum şu: Kapılarında panzerlerin, jandarma birliklerinin ve pek çok polisin beklediği, üniversiteden çok karakolu andıran eğitim kurumları ve yalnızca polisiye önlemlerle eğitimi devam ettirme çabası. 200-300 kişilik dersliklere giren 30-40 kişiyle acıkmış izlenimi veren okulların bu durumlarını ne kadar koruyacakları ise meçhul.

Üniversiteye yönelik saldırıların öğrencilerden başka, gidecek öğretim üyelerini de hedef alması yeni yılın ilk ayında gözlenen bir diğer olgu. İTÜ Gümüşsüyü binasında, Temel Bilimler Fakültesi Dekan Vekili Profesör Münir Ekonomi, Gemi İnşaat Fakültesi Dekanı Profesör Teoman Özalp ile Temel Bilimler Fakültesi Doçenti Esin İnan'ın polis tarafından dövülmesi, birçok öğretim üyesinin faşist komandolarca tartaklanıp hakaret görmesi saldırıların yepyeni boyutlara vardığını belirliyor.

Faşizm toplumun tüm kesimlerine, ayırım gözetmeksizin azgınca saldırmaya devam ediyor.

Üniversite ve yüksek öğrenim kurumlarındaki bu kaygı verici gelişme, üniversite özekliği, bilimsel araştırma ve öğrenim özgürlüğü sorunlarını bugün her zamankinden daha can alıcı önemde gündeme getiriyor. Öğrenim kurumlarının kaba kuvvete dayanan gerici saldırılar karşısında nasıl savunulacağı, demokratik üniversite mücadelesinin biçim ve hedeflerinin ne olacağı, buralarda çalışanların tümünce düşünülme durumunda.

Faşizmin üniversite ve yüksek okullardaki saldırıları, tüm çalışanlar üzerindeki, emekçi halkımız üzerindeki kaba kuvvet girişimlerinin, terörün bir parçasını oluşturuyor. Bu yüzden üniversitelerin savunulması, ülke düzeyindeki antifaşist mücadelenin genel boyutları içinde düşünülmeli. Bağımsızlık ve demokrasi mücadelesinin bir parçasını oluşturmalı. Bilim adamları, eğitimciler, özgürce düşünme, araştırma yapabileme ve bilgi üretme haklarını cesurca savunabilmeliler.

Bütün bunlara karşın üniversite ve yüksek okul öğretim üyelerinin büyük çoğunluğunun suskunluk, kararsızlık ve umursamazlıktan arındıklarını söylemek zor. Öğrencilerin derhanelerde kursunlanmasını, profesörlerin coplanmasını, eğitimin tüm olarak işlemez olmasını karşıt görüşlü öğrencilerin tartışmalarının sonucu olarak görmek ve böyle göstermeye çalışmak öğretim üyeleri arasında hâlâ geçerli açıklamalar olabilir. Faşist saldırılar karşısında pasifizmin, umursamazlığın, saldırganları daha cüretli yapacağı ise açık.

Ülkemizin çıkmazlara sürüklenmek istendiği, karanlık dönemlerin ayak seslerinin duyulduğu bugünün koşullarında, fildişi kulelerde salt bilimsel uğraş istek ve çabası yarının getireceği felaketlerin bugünden hazırlanmasına ortak olmaktan başka bir anlam taşımıyor.

Bilim adamları kendi yaratıcı zekâlarına, bilgi üretme yeteneklerine ve bilimsel çalışmalarları için harcadıkları emeğe duydukları saygı oranında, çalışma koşullarını yaratma ve titizlikle savunma görevini de üstlenmelidirler. Onların yeri tekellerin sömürsüne, faşizmin baskı ve zulmüne karşı savaşan emekçi halkımızın yanındır. Şurası açık; bilimin toplum yararına işlev görmesi, bilginin yaygınlaşması, bilim adamlarının ürettikleri değerlerin denetimine de sahip olmaları, gerçek anlamda emekçi halktan yana bir iktidarın kurulması ile olanaklıdır. Bu amaç için mücadelelenin bugün eğitim ve öğrenim kurumlarında çalışanların önüne koyduğu somut görev, kurumlarını faşist işgale karşı, örgütlülük koşuluyla ve genelde verilen bağımsızlık ve demokrasi mücadelesinin boyutları içinde cesurca savunmaktır. Bunun yolu, öğretim üyelerinin TÖMÖD, TUMAS gibi demokratik örgütlerine sahip çıkmalarından, örgütlerini güçlendirmelerinden ve ekonomik demokratik mücadelelerini tüm çalışanların benzer mücadeleleriyle koşut kılmalarından geçiyor. Güncel görev budur.

türkiye sanayiinin çıkılmazı

"Kimya sanayii ve teknolojisini ülkemizdeki "sınaf yapının ve teknoloji transferinin en tipik örneğini vermektedir.

Sınaf yapımızın belirgin özellikleri; iç pazara dönük, tüketim malları üretiminin ve ilkel teknolojinin hakim olduğu dışa bağımlı ve yabancı sermayenin güdümünde olmasıdır. Kimya sanayii sabun, deterjan, ilaç, kozmetik gibi tüketim mallarının yüzde 50 pay aldığı ve yüzde 90 kârlılıkla çalışan bir sanayi dalıdır. Ayrıca sanayi dalındaki ara malı üretimi büyük oranda tüketim mallarına dönüktür.

Bu sanayi dalının en önemli özelliklerinden biri de dışa bağımlı ve yabancı sermayenin egemenliğinde ve güdümünde olmasıdır. Doğrudan dışa bağımlılık oranı (yani ara malları yolu ile bağımlılığı gözönüne alınmadan) yüzde 43'tür. Toplam yabancı sermayenin yüzde 18'i birinci sıra ile bu sanayi dalında toplanmaktadır.

Bugün üretimde bulunan 25 büyük kuruluşun sermayesi içerisinde yabancı sermayenin payı yüzde 5A, bu kuruluşları da içine alan 109 kuruluşta yabancı sermayenin payı ise yüzde 40'tır. Bu sanayi dalının dışa bağımlılığı yabancı sermayenin yüzde payının da ötesinde bir değer taşımaktadır. Kimya sanayii lisans, patent, royalti anlaşmaları ve teknolojisini ile de dışa bağımlıdır ki bu, sanayimiz ve sanayileşmemiz üzerinde sermaye bağımlılığından da etken bir rol oynamaktadır. Ayrıca kimya sanayii hergün biraz daha artarak ithalata dayalı üretim yapma zorunda kalmaktadır. Bugün kimya sanayii ürünlerinin toplam ithalattaki payı yüzde 15, ihracattaki payı ise yüzde 1 dolaylarındadır. Bu sanayi dalında ithal malı girdilerin giderek artması sanayicilerimizi önde gelen ithalatçılarımız arasına sokmaktadır. Genelde sanayimizin, özeld, kimya sanayiinin içine düştüğü bu durum özellikle son

yıllarda kimya sanayi ve ticaret şirketlerinin hızla çoğalmasını sağlamıştır. Bu tür şirketlerin asıl amacı ithalattır. "Kimya sanayii" yada "sanayi" ismi ithalatta kolaylık sağlamak için paravan olarak kullanılmaktadır.

Başlangıçta da belirtmeye çalıştığım gibi kimya sanayii ülkemizin sanayi yapısını bütün özellikleri ile yansıtmaktadır. Bu kendiliğinden oluşan bir yapı değildir. Bu yapı 1950'den bu yana ülkedeki egemen güçlerin kendi siyasal tercihleri yönünde özenle oluşturdukları bir yapıdır. Seçilen sanayileşme modeli sonucu tekelleşme sürecine giren yerli sermaye uluslararası tekelleşme ile bütünleşerek ülkede yaratılan değerleri paylaşmakta ve ülke çıkarları doğrultusunda yatırım gücünü hergün biraz daha azaltmaktadır.

Bu yapının yerleşip geliştiği ülkemizde bağımsız teknoloji transferi ve teknoloji üretimi olanağı da yoktur. Çünkü teknoloji birikimi üretimin niteliğine doğrudan bağlıdır. Sanayimiz iç pazara dönük, yüksek kârlılıkla çalışan küçük ölçekli ve ilkel teknolojinin egemenliği altındadır. Ülkemizde yatırım malları ve ara malları üretimi gelişmemiştir. Sermaye, lisans, patent vb. anlaşmalarla sıkı sıkıya dışa bağlı, yabancı tekellerin denetimi ve güdümü altındadır. Bu durum da sanayileşmede bağımsız teknoloji transferini, bağımsız yatırım kararlarını engellemektedir. Özetle bugün ülkemizde ileri sanayi ülkelerinin izin verdiği alanlarda üretim yapılabilmektedir. Son günlerde yatırım görüşmeleri için ülkemize gelen bir yabancı heyetin başkanı, "Türkiye 40 milyonluk bir tüketim ülkesidir, emek ucuzdur ve yasalar elverişlidir", diyerek durumumuzu kısaca

özetlemiştir. Görülüyor ki Türkiye bir pazar ülkesidir. Dış pazarlara yönelik sanayileşmesine bu tekeller izin vermezler. Bu bağımlılık doğal olarak bizi sürekli geri teknoloji ile karşı karşıya bırakmakta, gerekli teknolojik birikimi ve teknik elemanlarımızın çağdaş teknolojiye göre yeteneklerini geliştirmesini engellemektedir. Ayrıca bu teknolojik gelişme müşavirlik, mühendislik kuruluşlarının, büyük tekellerin mümessilleri olması nedeni ile de baskı altında tutulmaktadır. Sonuçta ülkemizin içinde bulunduğu bugünkü koşullar altında ve ilişkiler içerisinde teknoloji birikimine olanak yoktur.

Bilindiği gibi kimya mühendisleri işsizlik sorunu ile karşı karşıya bulunmaktadırlar. İşsizlik sorunu giderek tüm meslek kollarına da yayılacaktır. Toplumun tüm kesimlerinde görülen işsizlik başıbozuk sanayileşmenin doğal sonucudur.

Çünkü yukarıda özelliklerini belirtmeye çalıştığım yapı içerisinde teknik elemana fazla gereksinme duyulmamaktadır.

Araştırma geliştirme çalışmalarını yabancı tekellerin elindedir. Sanayi içedönük ve kârı maksimize etmeye yönelik olduğundan 10-100 işçi çalıştıran küçük ölçekli üretim birimleri çoğunluktadır. Ayrıca kalite kontrol ve standart üretim gelişmemiştir. Bu nedenlerle de sanayimiz fazla elemana gereksinim duymamaktadır.

Örneğin mühendislerin imalat sanayiinde çalışma oranı Fransa'da X 42, Almanya'da % 53, İngiltere'de X 45, Portekiz'de % 19, Türkiye'de % 14'dür. Kimya sanayiinde yüksek eğitim yapmış elemanların dağılımı da sanayinin teknik istihdam gereksinmesinin ayrı bir göstergesidir.

Kimya Sanayiinde	1974		1975	
	Kamu	Özel	Kamu	Özel
Üretimde çalışan yüksek eğitim yapmış elemanların toplam istihdam oranı	2,3	3,5	-	-
Üretim dışı çalışanların oranı	4,55	6,5	2,7	5,9

3uradan da görülmektedir ki sayıde üretimde çalışanlar, iretim dışı hizmetle çalışanlardan yarı yarıya azdır. Ayrıca oranlarda 1974'den 1975'e)ir düşüş vardır. Bu da açıkça saskı ve kıyımları yansıtmaktadır ki üretimin politik çıkarlarla ilişkisinin açık kanıtıdır. Öz olarak şunu belirtmek isterim ki işsizlik sorununun da çözümü bu yapının değişmesinde yatmaktadır.

İaştan beri özetlemeye çalıştığım siyasal tercihe göre seçilen yöntemle sanayileşme sonucu oluşan yapı sanayileşme ve talkınına yolundaki her adımı yabancı tekellerin denetimi altına sokmuş bulunmaktadır. Bugün ülkemiz sadece onların izin/erdiği oranda ve alanlarda yatırım yapabilecek duruma getirilmiştir. Ülkemizde hangi mallara ihrac yasağı konacağı, hangi malların nerelerden ithal edileceği de bu tekellerin kararına bağlı olduğundan tüm ekonomiye egemen olmuşlardır.

Son yıllarda hızla gelişen toplumumuz ülke ekonomisinde olumsuz gelişmelerin bilincine vararak kalkınmayı kendi tercihleri yönünde değiştirme isteğini ortaya koymaya başlamıştır. Toplumun bu istemini yapısı gereği yerine getiremeyecek olan siyasal iktidar bir taraftan faşist baskı ve saldırılarla

terör yaratarak gelişmeyi durdurmaya çalışmakta; bir taraftan da son 25 yıldan beri süre geldiği gibi onun umutlarını istismar ederek düzeni sürdürmek istemektedir.

Bugün ülkemizde portatif temeller bu amaçla atılıyor. Bu amaçla arsası tam alınmamış, zemin etüdüleri, lisans anlaşması yapılmamış bir rafinerinin, yapımı için gerekli kredinin bir kuruşu dahi temin edilmemiş 4.Demir-Çelik Sanayiinin temeli göstermelik olarak atılıyor.

Görünümü daha da kuvvetlendirmek için iktidar partileri aralarında sanayi yatırımları için ciddi pazarlık havasına giriyorlar. Bugün Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı ile Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığınca yapılabilecek sanayi yatırımlarının toplam maliyeti 250 milyar lirayı buluyor. Bunun 100 milyar lirası dış krediye bakıyor ve ilginç olan bir başka yön de bütün yatırımların aynı önceliğe sahip olmaları.

Sanayi Bakanlığının istediği 15 milyar liralık bütçe, yapması gereken yatırımların onikide biri yada yüzde 8'idir. Bu bütçenin bugünkü koşullar altında sosyal yapılardan öte kullanım yeri yoktur. Sonuçta sosyal binalar fabrika inşaatı diye

halka gösterilecektir. Bu tür uygulamalar ülke kaynaklarının siyasal çıkarlar uğruna nasıl acımasızca yok edildiğini ortaya koymaktadır.

Gerçekte ise iktidar tarafından yapılacak kanısı uyandırılmaya çalışılan 164 yatırımdan yalnızca 16'sı için kredi sağlanabilmiştir. 148 yatırımın yüzde 25'i için kredi olanakları aranmakta, yüzde 75'i için henüz bir çalışma yapılmamaktadır.

Kredi bulunan 16 kuruluşun 11'i tüketim mallarına, 3'ü genişletme projelerine aittir. Dış ödemeler dengesindeki açığın giderek büyümesi ve ülkenin yatırım olanaklarının son derece zayıflamış olduğu gözönüne alınırsa, ekonomi kayıtsız şartsız yabancı tekelere bırakılacak tamamen dışa bağlanacaktır.

Görülüyor ki tüm çalışanların, toplumumuzun, kısacası ülkemizin çıkarları için bu yapı değişmelidir, ekonomiye egemen olan siyasal tercih kesinlikle değişmelidir."

(İhsan Karababa, Kimya Mühendisleri Odası "Türkiye'de Kimya Sanayii ve Teknolojisi Kongresi" açış konuşması.)

MC NİN DANIŞTAY KARARLARINI UYGULAMA YÖNTEMİ

•IC'nin teknik elemanlar ve memurlar üzerinde yoğunlaştırdığı askılar, Danıştay kararlarına rağmen kararnamelemler yoluyla yüksek dereceli kamu görevlileri üzerinde de sürdürülmektedir. Odamız üyelerinden Suat Kumbasar üzerinde oynanan; on oyunlar bu baskılara somut bir örnektir. Bu konuyu Cumhuriyet Senatosu'nda dile getiren Senatör Selahattin Babüroğlu saptığı konuşmada, 1969 yılında Kumbasar'ın önce Danıştay'ın sonradan bozduğu bir kararla İlağı tiler Bankası Bölge Müdürlüğü'nde 30 günlük zorunlu öreve zorlandığını, daha sonra Üret İşleri Genel Müdür Yardımcısı iken devrin İmar ve İskân Bakanı Turgut Tokar tarafından 'Uzman Jeolog' kadrosuyla İller İnkasma atandığını belirtmiştir.

Babüroğlu'nun İmar ve İskân Bakanlığı sırasında, 31.12.1974 tarihinde Suat Kumbasar, Afet İşleri Genel Müdür Yardımcılığından Genel Müdürlüğe atanmış, ancak daha sonraki İmar ve İskân Bakanı Nurettin Ok tarafından aynı genel müdürlük emrindeki İnşaat Amirliğine getirilmiştir.

Danıştay'ın bu kararı bozması üzerine peşpeşe çıkarılan kararnamelerle Danıştay kararlarına uyulduğu izlenimi uyandırılmak istenmiştir. Babüroğlu'nun belirttiğine göre Suat Kumbasar 1.11.1976 günlük 17175 sayılı üçlü bir kararname ile Afet İşleri Genel Müdürlüğü'ne atanmış, önceki Genel Müdür açığa alınmış ve Kumbasar 6 saat 22 dakika görevde kalmış, ancak aynı gün ve 17176

sayılı başka bir kararname ile 2.derece kadrolu İmar ve İskân Bakanlığı Tetkik Kurulu üyeliğine atanmıştır.

Babüroğlu konuşmasında şöyle demiştir: "MC Hükümeti, devlet yönetim kadrolarını tarumar etmeye hızla devam etmektedir. Anayasamızın emrine uymamak, Danıştay yarasını dinlememek, yargı kararı ile alay ederek muvazaalı yoldan yargıç kararının tam tersini yapmak kimseye yarar sağlamaz. Anayasa hükmü ile saklı olan kişi onurunu korumak görevi en başta Hükümetin yükümlüdedir. Oysa olayımızda; bilerek, kastı, merasimli veya senaryolu bir düzenle, naylon kararnameler yolu ile düzmece atamalar oyunu oynanarak kamu görevlilerinin onurunu kamuya karşı kırmak suçu işlenmiştir."

1976 »anayiiinin tarihi irtifaı ıı »aiiayiU\$nti hanlı«)

Geçenlerde, Milli Selamet Partisine ayrılmış bakanlıklardan Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, "Türk Sanayiinin Tarihi İnkişafı ve 1976 Sanayileşme Hamlesi" adlı bir broşür yayınladı. Broşürün kapağında, içinde ay-yıldızlı al bayrağımızın bulunduğu bir daire var. Dairenin çevresi, içlerinde, "sanayi hamlemizi" simgeleyen 16 dişli ile süslenmiş. Her bir dişlinin içinde ise sanayileşmemizi somutlayan "hamlelerin" adları var. Tusaş, Telesan, Testaş, Temsan, Taksan, Tümosan gibi. Hakkını yemeyelim. Bazı dişlilerin içinde de hamlelerimiz MKE, Şeker Fab., Azot San. gibi kuruluşlarca temsil ediliyor. Ön kapağın içinde Bakanın rumuzunu taşıyan "Haşiye" bölümünde aynen şöyle deniyor:

Haşiye: Ön kapaktaki Sanayi ve Teknoloji Bakanlığının ambleminde (armasında) yer alan ve bu Bakanlığa bağlı 16 yatırım müessesesini sanayi bakımından temsil eden 16 dişli çark, mesOd bir tesadüf eseri olarak aynı zamanda -Reisicumhur Sancağında 16 yıldızla işaret edildiği veçhile- Türklerin kurduğu 16 Büyük Devleti de hatırlatmaktadır. Şanlı mazimize bağlılığımızın bir nişanesi olarak Millî Sancağımızda yer ve gönül verdiğimiz 16 Büyük Türk Devletinin haşmetine yaraşır şekilde Türkiye'yi yeniden Büyük Devlet yapmak için başlatılan 1976 sanayileşme hamlemizin tahakkukunda, Dnasyadaki 1000 yıllık tarihimize bizlere ışık tutan mânevî havanın gene rehber olması ve kalkınmamızın maddî, mânevî topyekOn yükselme olarak tecelli etmesi dileği 11e!..

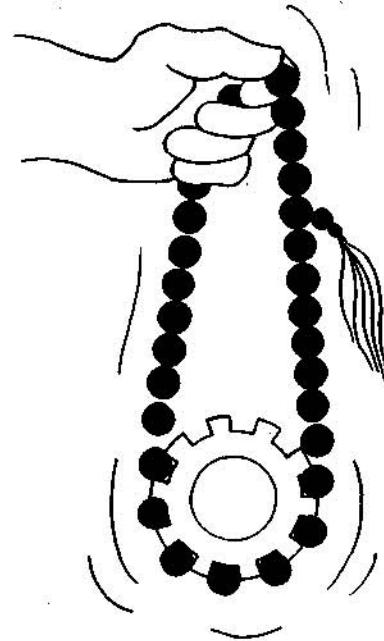
A.D.

Haşiye'de küçük bir ayrıntı -estağfurullah- teferruat, herhalde sehven tebarüz ettirilmiş: 17. yada 18. yatırım müessesesini kurmak istediğimiz zaman, yatırım müesseseleri adedi ile şanlı mazimizde kurduğumuz

Türk "Devletleri adedi arasında doğması muhtemel mübâyenet nasıl izale edilecek ?

Broşür, şanlı tarihimiz boyunca sanayimizin inkişafını 7 devir halinde inceliyor ve şu önemli ve "ilmî" sonuca varıyor:

Tarih boyunca ma'nevîyata verdiğimiz değer ölçüsünde maddî yönden de o nisbette güç kazandığımızı ve mânen en kuvvetli olduğumuz devirlerde bütün dünyanın en haşmetli 1 imparatorluğunun sahibi bulunduğumuzu, mânen çoktükçe

(Erdogan Bozok, "Çizgilerle Sanayi 76")

maddeten de za'fa uğradığımızı hiç bir zaman unutmamak ve kalkınma hamlemizin plânlarının hazırlanmasında bu çok mühim husus üzerinde hassasiyetle durmak gereklidir ve hattâ şarttır.

Bugünkü perişan durumdan kurtuluşun reçetesi ise şöyle:

Önce ahlâk ve ma'nevîyat kalkınmasıyla içtimai yönden ve rûhen gelişme, milletçe kenetlenme sağlayarak yüreği birlikte çarpan millet hâline gelme ve sonra sanayileşme ve iktisadî yönden gelişme hamlesine topyekOn girişerek ve bütün gücümüzü bu hususta seferber ederek, azme, ilme sarılıp sosyo-ekonomik refSh seviyesine ulaşmak ve inşâallah tıpkı şanlı mazimizde olduğu gibi haşmetli günlerimize tekrar kavuşmak!.. Hedefimiz bu ve parolamız bu hedefe varmay çaye edinen "MILLÎ GÜÇ" olduğunca, Allah'ın lütuf ve keremi ile ulaşamayacağımız zirve yoktur.

Son olarak broşürde sanayileşme hamlesinin tahakkuku için bakanlık, planlanan çalışmalarını 6 kısımda topladığını açıklıyor. Biz burada yer darlığı nedeniyle yalnızca birinci kısmı aşağıya alıyoruz:

Devlet Bakanı, Başbakan Yardımcısı ve Bakanlıklar Arası Ekonomik Kurul Başkanı Prof.Dr. Muhterem Necmeddin ERBAKAN in 26.7.1976 tarihinde Başbakanlıkta yaptığı basın toplantısında belirttiği gibi, güçlü, Büyük Türkiye'nin kurulması bakımından lüzumlu ağır sanayi yatırımları sanayileşme hamlesinin esâsını teşkil etmekte olup, bu çalışmaların tafsilâtı mezkûr basın toplantısının matbu metninde açıklanmıştır.

(Entegre devre, transistor gibi çok küçük elektronik parçalardan, en modern muhabere sistemlerine, gaz ve buhar türbinlerinden, uçak ve tanklara ve motorlarına kadar ağır sanayi dallarının bütün mamullerini imal edecek yeni fabrikaların kurulmasıyla milletimiz geri kalmışlık kaderini yenerek aydınlık yıllara, bir kısım basın ve münawer topluluğunun inanamadığı kadar kısa zamanda ulaşacaktır. İki yıl önce, ağır sanayi projelerinin hazırlık çalışmaları başına kısmen açıklandığında, yılda 100 bin motor imal edecek fabrika projesinden bahsedildiği zaman bu mesOd habere inanamayıp hafife alanlar, 1976 yazında peşpeşe ağır sanayi yatırımlarının temelleri atılmağa başlanınca hayretten tam manasıyla şaşkına dönenler, temelleri atılan fabrikaların önümüzdeki yıllarda peşpeşe üretime geçmelerini ve milletimizin Allahın İDtfuylâ çok kısa zamanda neler başarabileceğini gördükten sonra da olsa, iki yıldır ısrarla inkâr ve alay ettikleri sanayileşme hamlesine ergeç kendilerinin de inanacaklarından ve milletimizin üstün meziyetlerini bilemedikleri için utancaıklarından hiç kimsenin asla şüphesi olmamalı; tıpkı sadrazam Sokollu Mâmed Paşa devrinde 6 ay gibi çok kısa bir zamanda koskoca bir donanmanın kendi tersanelerimizde yapılma emrinin verildiğinde birçok kimsenin işin nasıl gerçekleşebileceğine bidayette inanamayıp sonradan mahup oldukları gibi....)